

Євхаристійне сопричастя – виклик традиції та сучасності для традиційних церков

(Доповідь на конгресі Богословів у Львові 4 січня 2007 р.Б.)

*«Хто їсть моє тіло і п'є мою кров,
той живе життям вічним,
і я воскресу його в останній день»
(Ів. 6, 54).*

Від віку Бог створив людину на свій образ і на свою подобу. Душа наша є найбільшим скарбом, котрий не лише дає нам життя, але й є чинником, котрий нас єднає з Богом, спасає. Кожен, отже, повинен старатись у першу чергу про свою душу. Каже нам Христос: «Не бійтеся тих, що вбивають тіло, душі ж убити не можуть, а бійтеся радше того, хто може погубити душу й тіло в пеклі» (Мат. 10,28).

Син Божий, відходячи з цього світу, залишив нам джерела та ріки ласк Божих – Святі Тайни. Це ті джерела, котрі живлять нас на нелегкій дорозі до спасіння.

Багато релігій світу мають в собі елементи жертви за людські гріхи і беззаконня. У поганських релігіях донині є різномірні жертвоприношення запаших кадил, різномірних звірів. Єврейська релігія також вимагала приношення дарів кадила та крові звірят Богові у Єрусалимському храмі. Започаткувавши нову еру християнської релігії, Богочоловік удосконалив і жертвоприношення. У новозавітній жертві Він сам себе, як людина, приніс у жертву Отцеві небесному за гріхи і беззаконня людської природи та всіх живучих дітей Божих тут на землі.

Чим ж є ця жертва? Який її справжній зміст, котрий ми самі повинні розуміти та передавати людям?

Пресвята Євхаристія – це в першу чергу вершина Божої любові до людей. Христос з повноти любові своєї стався чоловіком, щоби навчити нас любити, і з любов'ю до нас хоче перебувати до кінця світу з кожною

людиною, живучою на землі. У чому полягає любов? Любов – це сила нашої душі, яка відчуває потребу вийти з себе, уділитися другому еству, перебувати і спілкуватися якнайглибше з улюбленою особою. Де цього немає, там є егоїзм і себелюбство. Ось тому Ісус, маючи залишити цей видимий світ, щоб не залишити нас сиротами, продумав таїнственный спосіб свого перебування між нами і виявляв свою любов, скрив себе у пресвятій тайні Євхаристії. Тому ця Тайна є вершком нескінченної любові Божої до нас. Але спитаймо себе: як ми віддаємо нашу любов за любов Ісусову? Як ми сповнюємо цей заповіт любові? Нашу любов Господеві найкраще можемо віддати у Пресв. Євхаристії. По-друге: Пресвята Євхаристія, Служба Божа – це найкраща, найцінніша, наймиліша Богові спасительна жертва, яку людина може приносити й жертвувати Богові для його прослави, для подяки, для перепошення та вимолення прощення гріхів і потрібних ласк Божих. Безкровно-Євхаристійна жертва Ісуса – це для нас можливість з'єднатися з Господом у найсвятішій тайні любові та жертвоприношення за гріхи свої і людства.

Пресвята Євхаристія – це корм для наших безсмертних душ. Якщо наше тіло без поживи й напиту залишити довший час, то воно гине. Так і наша душа без Євхаристійного корму не може жити життям Божим та духовним, не може без нього досягнути щасливого життя вічне. Людина силою своєї природи та первородного гріха є підвладна пристрастям та спокусам. Гріх віддаляє нас від Бога і погіршує спрагу та голод ласки Божої.

Необхідно зрозуміти, що відсутність Служби Божої та Пресвятої Євхаристії для християнина спричиняє невимовний душевний голод та спрагу. Про це свідчать ті люди, котрі не мали протягом років змоги приступити до єднання з Христом у Тайні Євхаристії через безбожний режим, що мордував духовним голодом народ.

Бог дав людині життя, щоб використати той час на освячення та на спасіння найдорожчого, що у нас є – нашої душі. Життя наше немов шлях, по котрому апостоли ішли у день воскресний до Емаусу, стружені та обтяжені. Але коли приєднався до них Господь, тоді все перемінилося, полегшилося та стало приємнішим. Так і Христос радо до нас хоче приєднатися у житті нашому, щоб у ламанні хліба ми його впізнали і вже не хотіли жити без нього. Пам'ятаймо, що ласки Господні та благословення зійдуть на нас та на народ наш, якщо будемо розуміти, почитати та часто приступати до Пресвятої Євхаристії. Вміймо прийняти цей найбільший дар та ніколи не відкидати його.

Саме такий зміст Євхаристії ми повинні усвідомити і у нашій теперішній справі з'ясування ролі та цінності сопричастя, яке є висловом єдності

Церкви. Люди, котрим Христос доручив справу сповіщення Євангелії по усьому світу, отримали також безцінний корм – саме тіло Господне, котре повинно єднати та жити усіх вірних. Церква, чи радше її протагоністи – люди не змогли дотриматися правдивого покликання єдності, котре так гарно представляється у Пресвятій Євхаристії.

«Я є з Вами по всі дні», – каже Христос (Мт. 28, 20). Ось це є найбільша тайна та зміст Євхаристії. Єдиної та неділимої через людські негаразди та непорозуміння, тому що Вона не є твором людини, але реально тіло і кров Господа нашого Ісуса Христа під видом хліба і вина, яка постійно з нами. Нам лише треба бути гідними учнями Христовими і нашою вірою і любов'ю бути завжди з ним. Пресвята Євхаристія в такий спосіб стає моментом, коли ми вповні входимо в стан ангелів, які стоять перед престолом Всевишнього, споглядаючи та прославляючи Його. Адже в кивоті самого Христа постійно маємо! Ось ідеал спасіння: «Як Ти, Отче, є в мені, а я в тобі, нехай і вони будуть в нас, одним єдиним, щоб світ повірив, що ти мене послав» (Ів. 17, 21).

Вселенський Собор Ватиканський II в Декреті про єкуменізм виразно каже: «Через відправу Господньої Євхаристії Церква Божа будується і росте та через співслужіння об'являється їх спільнота.

Тому ж, що ці Церкви, хоча і нез'єдинені, мають важні св. Тайни, а зокрема, через апостольське насліддя, Священство та Євхаристію, через які вони з нами зв'язані ще дуже тісними відносинами, деяке спілкування в св. Тайнах, в необхідних обставинах та за апробатою церковних властей не тільки є можливим, але й дораджується» (№15).

Саме це правило священного декрету спонукує нас до глибшої застанови, у яких випадках, обставинах і наскільки церковні власті можуть і повинні дозволити на євхаристійне сопричастя і співслужіння в обличчі загального закону Кодексу Канонів Східних Церков (кан. 702), який каже: «Католицьким священикам забороняється співслужити Божественну Літургію разом з некатолицькими священиками або служителями». Лишається питання відкритим для означення: з якими «некатоликами» не можна співслужити? Як рівно ж мусимо застановитися та проаналізувати законодавство наших найближчих православних Церков стосовно сопричастя.